

תת"ע 1154/03/23 - מדינת ישראל נגד אלבו שלמה ליאל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 1154-03-23 מדינת ישראל נ' אלבו שלמה ליאל
תיק חיצוני: 90521988593

לפני מאשימה נגד נאשם	כבוד השופט שי שלהבת	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד בר און ושניידר אלבו שלמה ליאל ע"י ב"כ עו"ד גרוס
-------------------------------	---------------------	---

החלטה

מונחת לפני בקשה לביטול כתב אישום.

יצוין כי כנגד הנאשם הוגשו שני כתבי אישום כמעט זהים בפרטיהם, בתיק זה ובתיק 11353-03-23. טענות הצדדים בשני המקרים זהות משפטית ומתבססות על מסד עובדתי דומה ביותר. לאור זאת הרי שהחלטה שתינתן בתיק זה, תתייחס גם לתיק הנוסף ולמען הבהירות יובא הרקע העובדתי של שני התיקים.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירה של נהיגה במהירות מעל המהירות המותרת בניגוד להוראות תקנה 54(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה"). על פי האמור בכתב האישום נסע הנאשם במהירות של 94 קמ"ש בדרך עירונית מקום בו המהירות המותרת אינה עולה על 50 קמ"ש. העבירה לכאורה בוצעה ביום 21.8.21, בשעה 06.13 בצומת קיבוץ גלויות חיל השריון בתל אביב וזאת ברכב מסוג סוברו. העבירה לכאורה תועדה באמצעות תמונה (א/3).

על פי האמור ע"ג כתב האישום, נערך הוא ביום 1.3.23 ומעיון במערכת נט המשפט עולה כי הוגש לבית המשפט ביום 2.3.23.

במסגרת תיק 11353-03-23 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום בגין עבירה של נהיגה במהירות מעל המהירות המותרת בניגוד להוראות תקנה 54(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה"). על פי האמור בכתב האישום נסע הנאשם במהירות של 99 קמ"ש בדרך עירונית מקום בו המהירות המותרת אינה עולה על 50 קמ"ש.

העבירה לכאורה בוצעה ביום 21.8.21, בשעה 06.15 בצומת קיבוץ גליות חיל השריון בתל אביב וזאת ברכב מסוג סוברו. העבירה לכאורה תועדה באמצעות תמונה (א/3). על פי האמור ע"ג כתב האישום, נערך הוא ביום 1.3.23 ומעיון במערכת נט המשפט דומה כי הוגש לבית המשפט ביום 2.3.23.

ביום 14.9.23 התקיימה ישיבה ראשונה במסגרת ההליך וב"כ המאשימה מסרה כי בתיק זה כבתיקי א/3 נוספים, קיים אישור מאת ראש היחידה להארכת מועד הגשת כתבי אישום לתקופה של עד 24 חודשים מיום ביצוע העבירה.

במועד האמור, ביקשה ב"כ הנאשם לקבל העתק של אישור ההחלטה ואת אישור המשנה לפרקליט המדינה הנדרש לגשתה לצורך ביצוע ההארכה.

ביום 16.10.23, מסרה המאשימה את תגובתה לבקשת ב"כ הנאשם, במסגרתה הדגישה את העובדה שהעבירה נשוא הליך זה הנה עבירת עוון שלפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, (להלן: "חסד"פ) תקופת ההתיישנות בגינה עומדת על חמש שנים. כן הפנתה להוראות סעיף 57א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, (להלן: "חסד"פ) המורה:

"משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיית כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה."

בנוסף הפנתה לאמור בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.1202, לפיה, בין השאר, יש לפעול לסיום הטיפול בתיק המתייחס לעבירה מסוג עוון בתוך 18 חודשים, כשקיימת אפשרות להארכה בדיעבד של התקופה האמורה בשישה חודשים נוספים באישור פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות.

בהתייחסה לנסיבות תיק זה ציטטה המאשימה מהחלטת ראש היחידה בתיק: "בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1202 משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום, הריני לאשר בדיעבד הארכת משך טיפול התביעה בתיק זה לתקופה של עד 6 חודשים". אליבא דמאשימה, ניתן האישור מאחר ובמהלך התקופה בה נקלט התיק, הייתה הצדקה למתנה להכרעתו העקרונית של בית המשפט לתעבורה בעניין אמינות ותקינות המצלמות מסוג א/3.

לאור האמור הרי שלגישת המאשימה הוגש כתב האישום במסגרת התקופה הרלוונטית של עשרים וארבעה חודשים ולא נפל כל פגם בהגשת כתב האישום.

עוד הוסיפה המאשימה כי אישור ראש היחידה מהווה תרשומת פנימית, אשר לא תצורף לתגובתה לאור האמור בהנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) מסירת מידע להגנה על משך הטיפול בתיק לפי סעיף 57א לחסד"פ.

בישיבה שנערכה ביום 1.2.23 ביקשה ההגנה שהות להכנת תגובה מאחר ורק במועד הישיבה נחשפה לתגובת המאשימה.

ביום 2.4.24, הגישה ההגנה בקשה מנומקת לביטול כתב האישום.

אליבא דב"כ הנאשם, דינו של כתב האישום להתבטל בשל אי עמידה בסעדי הזמנים להגשת כתב אישום ולחילופין, בשל עיוות דין ודוקטרינת ההגנה מן הצדק.

לביסוס טיעוניה, הפנתה ההגנה להוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ תוך ציון שתקופה כאמור בסעיף נקבעה בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.1202 שהגבילה את משך הזמן לקבלת החלטה סופית בעניין תיק חקירה עד לא יאחר מ - 18 חודשים עם אפשרות הארכה ל - 24 חודשים באישור פרקליט המחוז או ראש יחידת תביעות.

לגישת ההגנה, לא עמדה המאשימה בתנאים הקבועים בהנחיית היועמ"ש וזאת הן במישור המהותי והן במישור הענייני.

לגישת ההגנה, לעניין אי הסכמת המאשימה למסירת אישור ההארכה שניתן בתיק, הרי שההנחיה אינה מחייבת את בית המשפט וקיימת חשיבות רבה לגילוי המועד בו ניתן אישור ראש היחידה. עוד טוענת ההגנה כי מדובר באישור כללי לכלל התיקים המבוססים על מערכת צילום א/3 ולא לאישור המתייחס ספציפית לתיק זה. לעניין המתנת המאשימה להכרעה עקרונית בתיקי א/3 בטרם הגשת כתב האישום, הדגישה ההגנה כי בתיק זה לא בוצעו כל הליכי חקירה לאחר מועד ביצוע העבירה הנטענת והדבר מחטיא את מטרת הנחיית היועמ"ש לזירוז הטיפול בתיקים פליליים. לגישת ההגנה הכרעת בית המשפט לו המתינה המאשימה אינו מהווה עילה מספקת לאי הגשת כתב האישום לאור העובדה שאינו מהווה הלכה מחייבת והתנהלותו של תיק נוסף בנושא.

עוד ציינה ההגנה כי הצורך בחשיפת מועד קבלת החלטת הארכה של ראש היחידה הכרחי מאחר וללא חשיפתו, לא ניתן יהיה לבחון את טענתה לפיה אין מדובר באישור שהתקבל בקשר לתיק זה אלא באישור כוללני.

לחיזוק טענתה הפנתה ההגנה לרציונל שבבסיס ההוראות הספציפיות בדבר סד הזמנים בעבירות מצולמות, כעבירה הנטענת כנגד הנאשם בתיק זה, כמלמד על כך שאין להמתין בעניינים להכרעה שיפוטית בעניין אחר.

לסיום ביקשה ההגנה להורות על ביטול כתב האישום מכוח הוראות סעיף 149(3) ולחילופין מכוח הוראות סעיף 149(10) לחסד"פ.

בתגובתה לבקשה המפורטת, מיום 8.4.24 חזרה המאשימה ככלל על טענותיה מתגובתה הראשונה וביקשה לדחות את בקשת ההגנה. מאחר ותגובתה הנוספת של התביעה, לא כללה טענות חדשות מעבר לאלה שניתנו בתגובה אליה התייחסה ההגנה, הרי שהיא לא הועברה להגנה למתן תגובה.

דין והחלטה

סעיף 57א אליו מפנה ההגנה במסגרת הבקשה, נחקק בשנת 2019 וכאמור נאמר בו כי קביעת משך הליכי החקירה והעמדה לדין תיערך ע"י רשויות החקירה בנהלים שיקבלו את חסותו של היועץ המשפטי לממשלה.

הנוהל הרלוונטי נקבע במסגרת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1202 "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום" שנוסחה העדכני מחדש 4/23 (להלן: "**הנחיית היועמ"ש**")

סעיף 4א(2) להנחיית היועמ"ש קובע, בין השאר:

"ככלל, התביעה תגבש את החלטתה הסופית בעניין תיק חקירה מסוים לא יאוחר מפרקי זמן אלה:..."

(ב)בעבירות מסוג עוון ובעבירות מסוג פשע שדין עד עשר שנות מאסר יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך 18 חודשים."

באשר לזמנים נקבע בסעיף 4א להנחיה:

"מניין התקופות המצוינות לעיל יחל ביום מועד קליטת התיק ביחידת התביעה ועד למועד קבלת ההחלטה הסופית בדבר העמדה לדין או סגירת תיק".....

סעיף 4ד להנחיית היועמ"ש מונה רשימה שאינה סגורה של שיקולים להארכת פרק הזמן הקבוע לטיפול בתיק. בין שיקולים אלה נמנה: "זיקה או תלות בין התיק לבין תיקים או חקירות אחרות המתנהלים".

סעיף 4ד האמור כולל גם הוראות בנוגע להארכת פרקי הזמן הקצובים וקובע בין השאר:

"לא עלה בידי התובע להשלים את הטיפול בתיק במאמץ סביר בתוך התקופה הקצובה לטיפול בתיק, על התובע לתעד את דבר החריגה מהתקופה הקצובה, תוך פירוט הטעמים לחריגה, ולהעביר דיווח על אודות החריגה זמן מספיק לפני פרק הזמן הקצוב לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות או מי שהסמיכו לכך. במקרה כזה, יוארך פרק הזמן הקצוב לטיפול בתיק בתקופה של עד 6 חודשים נוספים..."

כן קובע בסעיף 4ד האמור:

"יודגש, כי במקרה שבו לא עמד התובע בחובת הדיווח לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות, או מי שהסמיכו לכך, לפני תום התקופה הקצובה לטיפול בתיק, יידרש התובע לאישורם בדיעבד לשם הארכת זמן הטיפול בתיק, וזאת בהתאם להסדר הקבוע להלן בסעיף 4(ד)2(להנחיה זו."

סעיף 4ד (2) להנחיה קובע כי ניתן להאריך את המועד שנקצב להגשת כתב האישום בשישה חודשים נוספים, ככל וקיים לכך אישור ראש יחידת התביעות, אך אישור בדיעבד מצריך במקרה זה את אישורו של המשנה לפרקליט המדינה.

לעניין תחולת ההנחיה נקבע בסעיף 6:

"למען הסר ספק, נוכח עדכוני ההנחיה מעת לעת, יובהר כי נוסח ההנחיה המחייב הוא זה שבתוקף במועד הגשת כתב האישום."

עיון בנסיבות המקרים שבפני, מלמד כי כתב האישום הוגש מעט יותר משמונה עשר חודשים לאחר האירוע אליו הוא מתייחס. בחינת הנחיית ראש היחידה כפי שהובאה במסגרת תגובת המאשימה, מלמדת כי האישור ניתן בדיעבד ונדרש מאחר "ובמהלך התקופה בה נקלט התיק ביח' התביעה ועד למועד הגשת כתב האישום, נוהל תיק עקרוני בעניין סוגיית אמינות ותקינות מערכת מצלמות א/3, והייתה הצדקה להמתין עד להכרעת בית המשפט לתעבורה בהרכב תלתא"..."

הוסף שלאחר שבית המשפט לתעבורה קיבל את עמדת המאשימה, הוחלט על הגשת כתבי האישום במקרים שלפני.

לאור כך, דומני שהחלטת ראש היחידה עומדת באמור בהנחיית היועמ"ש בכל הנוגע לעילת מתן האורכה. הכוללות כאמור בסעיף 4ד להנחיית היועמ"ש, גם קשר או זיקה לתיקים אחרים המתנהלים. מבלי לדון בנכונות העקרונית של עילה זו, דומני שבתחום אמינות מערכת המצלמות מסוג א/3, קיים היגיון רב בהחלטת מתן האורכה בהמתנה לפסיקה עקרונית בנושא וזאת לאור ריבוי התיקים שכתבי האישום שהוגשו בהם מתבססים על תוצאות המערכת האמורה. האורכה שניתנה אפשרה לכל המעורבים בנושא: בתי המשפט, הצדדים והנאשמים, אפשרות להתדיינות במקרים המתאימים מבלי "לפקוק" את מערכת בתי המשפט לתעבורה העמוסה גם כך לעיפה.

צודקת ההגנה בטענתה כי הפסיקה שניתנה בסוגיית מערכת א/3 שבהתבסס עליה הוחלט על הגשת כתב האישום, אינה מהווה הלכה מחייבת ותיקים נוספים ממתנים להכרעה. עם זאת ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, אפשר שמלמד הדבר על עילה להארכה נוספת של כתבי האישום עד לקבלת הלכה מחייבת לו הייתה המאשימה בוחרת ללכת בדרך זו. בכל מקרה, הרי שלהבנתי אין לזקוף את הדבר לחובת המאשימה.

באשר לטענת ההגנה לפיה יש חשיבות למועד מתן אישור ראש היחידה הרי שכתב האישום הוגש כאמור מעט יותר מ - 18 חודשים ממועד האירוע נשוא כתב האישום. תגובת המאשימה במסגרתה הוצג אישור ראש היחידה ניתנה כאמור ביום 16.10.23, קרי כ - 25 חודשים לאחר מועד האירוע. עוד יוזכר כי בדיון שנערך ביום 14.9.23, קרי, מעט יותר מ - 24 חודשים ממועד האירוע נשוא כתב האישום, מסרה ב"כ המאשימה כי קיים אישור של ראש היחידה להגשת כתבי אישום עד תקופה של 24 חודשים.

לאור האמור לעיל, הרי שקיימת אפשרות, ולו תיאורטית, כי האורכה בדיעבד ניתנה לאחר שחלפו לאחר שחלפו למעלה מ - 24 חודשים ממועד האירוע נשוא כתב האישום.

לעניין זה יצוין כי על פי המסמכים שנסרקו למערכת נט המשפט דומה כי דבר דואר בקשר לאירוע נשוא כתב האישום נמסר לנאשם ביום 14.9.21, קרי כ - 17.5 חודשים עובר למועד הגשת כתב האישום.

כאמור בסעיף 4א(2) להנחיה מתחיל "מירוץ הזמנים" במועד בו נקלט התיק ביחידת התביעה ועל כן, גם בהתייחס למועד קבלת דבר הדואר ע"י הנאשם, הרי שהאפשרות לחריגת ממגבלת 18 החודשים נראית כתיאורטית למדי.^[1]

עם זאת ולמען הסר ספק נכון שהמאשימה תציין באיזה תאריך ניתן אישורו של ראש היחידה בדיעבד ובמידה והיה צורך בכך, האם ניתן אישורו של המשנה לפרקליט המדינה לצורך מתן האורכה.

טענה נוספת אותה העלתה ההגנה מתייחסת כאמור לעובדה שאישורו של ראש היחידה לא צורף לתשובת המאשימה וזאת בנימוק שמדובר ב"תרשומת פנימית".

עיון בנוהל אליו הפנתה המאשימה: מסירת מידע להגנה על משך הטיפול בתיק לפי סעיף 57א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב1982- - הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), (להלן: "**הנחיית המשנה לפרקליט המדינה**") מלמד כי נכללו בו ההוראות הרלוונטיות הבאית:

3. ביקש נאשם מידע על משך הטיפול בתיק, והראה כי על פני הדברים, הטיפול בתיק נמשך מעבר למועדי הטיפול כאמור, למשל לעניין משך הטיפול בתביעה - נוכח מועד סיום החקירה והמועד שבו הוגש כתב האישום בעניינו - ימסור לו התובע מידע על משכי הטיפול בתיק כמפורט בסעיף 4 להלן

4/ התקיים האמור בסעיף 3, ימסור התובע לנאשם פירוט בכתב על אודות לוח הזמנים של הטיפול בתיק, ככל שהוא רלוונטי לבחינת מועדי הטיפול. **במסגרת הפירוט האמור יציין אם ניתנו במהלך הטיפול דיווחים ואישורים בעניין הארכות של משכי הטיפול בתיק** כאמור בנהלים ובהנחיית היועצת המשפטית לממשלה, ואם התקיימו עילות לעצירת מניין פרק הזמן לטיפול בתיק כאמור שם, ומהן. התובע לא יצרף את האישורים האמורים בהיותם תרשומת פנימית.....

7. הנימוקים לאישור היועצת המשפטית לממשלה לפי סעיף 57א לחסד"פ וכן הנימוקים לאישורים אחרים שניתנו לחריגות ממשך הטיפול בתיק, לא ימסרו להגנה, זאת בהתאם להלכת בית המשפט העליון בבש"פ 7955/13 פלוני נ' מדינת ישראל (10.4.2014)

אשר על כן הרי שלמיטב הבנתי, צודקת המאשימה בטענתה כי בהתאם לאמור בהנחיית המשנה לפרקליט המדינה, החלטת ראש היחידה מהווה תרשומת פנימית שאין צורך לחושפה בפני ההגנה.

מבלי לקבוע מסמרות בדבר, יצוין כי דומני שהקביעה לפיה מדובר בתרשומת פנימית נטועה היטב בפסיקה הרלוונטית

כך למשל במסגרת **בשפ 7553/10 מזל בר אושר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 7.12.2010), (להלן: "עניין בר אושר) קבע בית המשפט העליון:

" בפסיקה נקבע עוד כי המונח "תרשומת פנימית" כולל סוגי מסמכים וראיות שונים ואין מדובר בהכרח ברשימה סגורה. האבחנה העיקרית שיש לערוך כאשר מתעוררת שאלה מסוג זה שלפנינו היא האם מדובר ראיות עצמאיות שהושגו בדרך כזו או אחרת במסגרת חקירת המשטרה, או שמא מדובר בסיכומים ותרשומות פנימיים של

גורמי החקירה והתביעה, שיש בהם ניתוח או הסקת מסקנות על בסיס חומר הראיות הגולמי (ראו למשל: בש"פ 4357/05 אבו חטאב נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 1.7.2005)...

מבחן רלבנטי נוסף לענייננו נקבע ב-בש"פ 5425/10 אל חאק נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 426 (2001)... תוך שהיא מבחינה בין בדיקה פנימית שנעשתה בקשר לעניין המתברר בהליך שבפני בית המשפט, לבין בדיקה כללית הנוגעת לעניינים אחרים."

החלטת ראש היחידה אינה ראייה עצמאית ומתייחסת, אליבא דמאשימה לנושא עקרוני ולכן, למיטב הבנתי, ניתן בהחלט לראות בה תרשומת פנימית שאין צורך לחושפה.

טענה נוספת שהעלתה ההגנה בקשר לצורך בחשיפת החלטת ראש היחידה מתייחסת לצורך לבחינת טענת המאשימה לפיה ניתן ע"י ראש היחידה אישור ביחס לכלל התיקים שהראיות בהם מתבססות על שנקלט במערכות א/3. דומני שדווקא האמור בפרשת בר אושר בהתבסס על האמור בפסיקה המוזכרת בו, מלמד כי מאחר וסוגיית מועדי הגשת כתבי

האישום המבוססים על מערכות מסוג א/3 הנה סוגיה כללית, הרי שניתן לראות בהחלטת ראש היחידה כתרשומת פנימית שאין צורך לחושפה. בהקשר זה יאמר כי טוב היה לו ניתן אישור מאת ראש היחידה לכל תיק ותיק בהתייחס לנסיבותיו, אך בהתחשב בכמות התיקים הרלוונטית, הרי שמטעמי יעילות, הרי שלעניות דעתי לא נפל כל פגם במתן אישור כללי או לפחות בעל נוסח אחיד. חזקה על המאשימה כי לא כללה במסגרת האישור הליכים שחלפה תקופת האורכה בגינם.

לאור כל האמור לעיל, הרי שעד ליום 8.5.24 על המאשימה למסור את תאריך מתן החלטת האורכה שניתנה ע"י ראש היחידה. ודוק, מאחר ולמיטב הבנתי גם עניין זה נכנס בגדי "תרשומת פנימית" הרי שאין צורך בהעברת אסמכתא בנוגע לתאריך הרלוונטי אלא בציונו בלבד.

מזכירות - נא לקבוע את התיק לשיבת תזכורת פנימית ליום 9.5.24.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ט"ז ניסן תשפ"ד, 24 אפריל 2024, בהעדר הצדדים.

[1] לעניין מירוץ הזמנים ניתן להפנות להחלטה שניתנה במסגרת **בשפ 8712/23** יוסף אלקובי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.1.2024)